Жирийн эмчийн зүтгэл

Хөдөлмөрчин олны эрүүл мэндийн төлөө хүч мэдлэгээ зориулан ажиллаж эх нялхсын хайр талархлыг хүлээсэн эмч Дуламжав гуай эмнэлгийн байгууллагад арван зургаан жил тасралтгүй ажиллах хугацаандаа олон хүнийг үхлийн аюулаас аварч, бас олон эмч, сувилагч нарыг өөр шигээ мэргэжил туршлагатай болгосон хүн. Намын гишүүн, эмч Дуламжав гуай одоо аймгийн төрөх тасагт 3 жил гаруй ажиллах хугацаандаа өөрийн хариуцсан тасгийн дотоод ариун цэвэр үйлчилгээг эрс сайжруулж нэгч эхийг гомдоохгүй нялхсыг эрүүл энх хүлээн авч бойжуулах үүргээ амжилттай биелүүлж байна.

Эмч Дуламжав эхчүүдийг эмнэлгийн хяналтанд авч жирэмсэн эмэгтэйчүүдэд сар дутам үзлэг хийж зөвлөлгөөн өгөх ялангуяа залуу эхчүүдэд жирэмсний хугацаанд биеэ хэрхэн авч явах төрсний дараа биеэ яаж асрах, хүүхдээ хэрхэн бойжуулах талаар тогтмол зөвлөдөг байна.

Ингэж ажилласны үрээр манай аймагт сүүлийн 3 жилд жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн 90—98 хувийг эмнэлэгт амаржуулж, одоо жирэмсэн эмэгтэйчүүд ба эхчүүдийн 90 хувийг эмчийн хяналтанд хамруулснаас төрөхийн өмнө ба дараах хүндрэлт эрс буурч нялхсын нас баралт бараг үгүй болжээ.

1966 оны 9 сарын хугацаанд 357 эхчүүд төрөх тасагт төрж эх-үрс эрүүл энх байна. Эмч Дуламжав гуай өөрөө санаачлан залуу эхчүүдийн сургууль байгуулж 210 эхчүүдэд эмнэлгийн анхны мэдлэгдэхүүн олгожээ.

Мөн өөрийн хариуцсан төрөх тасгийн өрөөнүүдийг засварлаж эд материалаа сэлбэн засснаас гадна эхчүүдийн кабинетыг санаачлан байгуулжээ.

Хөхний динорүүдыг бий болгож тэжээлийн доройтол өвчний хүндрэлттэй хүүхдүүдэд зориулан 30 литр сүү бэлтгэж хүүхдийн тасагт өгсний дээр Хөвсгөл аймгийн «Ханх» сумын эмнэлгийн туршлагаар нүүдлийн аялах хайрцгийг плат тасгуудад аялуулж байгаа нь зохих үр дүнгээ өгч байна.

Манай идэвхтэн

Мөнхийн бат найрамдал

ЗХУ-ын тогтмол хэвлэлээс

«Медицинская газета» сонин нь өвчтнийг эмчлэн сувилж байгаа туршлага, эмчилгээ сувилгаанд шинэ арга, техник нэвтрүүлж байгаа тухай, эмнэлгийн хөгжлийн нарийн асуудал Зөвлөлтийн болон гадаад орны эрдэмтэдийн нээлтүүдийн тухай өгүүлэхээс гадна шинжлэх ухаан практиктай холбогдсон асуудлыг авч нийтэлдэг юм.Энэ сонин янз бүрийн өвчтнийг эмчлэн сувилдаг амралт сувилалын газрын эмчилгээний асуудалд ихээхэн анхаарал тавьдаг. Залуу эмч нар туршлагатай эмч, мэргэжилтэн, эрдэмтэдийн үйл ажиллагааг энэ сониноос олж үзэж болно.

Сонины тусгай хэсэгт гадаад орнуудын эрүүлийг хамгаалах ажилтай уншигчдыг танилцуулж байдаг юм.Сонин нь жилд 104 дугаар гарна.

Зөвлөлтийн барилгачдын хэвлэл «Строителная газета» сонин нь Зөвлөлтийн барилгачдаас хот суурин үйлдвэр аж ахуйн нэгдсэн барилга, эмнэлэг сургууль, орон сууцны байшин барьж байгаа тухай өгүүлнэ. Тус сонин барилга байгуулалтын ажилд янз бүрийн материал хэрэглэж шинэ техник ашиглаж нэвтрүүлж байгаа тухай хэлэлцэж, тэргүүний ажилчдын хөдөлмөрийн арга туршлагыг сурталчилж байдаг.

Уншигчид гадаад орнууд дахь барилга байгуулалтын ажилд олж байгаа ололт амжилтын тухай сонирхолтой мэдээг олж үзэж болно. Уг сонин жилд 156 дугаар гарна.

«Архитектура»сонин нь нийгэм соёл ахуйн барилгын эх зургийг нийтлэж өрөө тасалгааны дотоод тохөөромж янз бүрийн төрлийн мебелийн төсөлтэй уншигчдыг танилцуулна. Сонины хуудсанд уран барилгын салбарт олж байгаа ололтын тухай хэвлэдэг.

Сонин нь СССР—ийн уран барилгачдын холбооны их бага хурал, түүний орон нутаг дахь байгууллагын ажлыг өргөнөөр тусгаж байдаг. Энэ сонин жилд 26 дугаар гарна.

«Водный Транспорт» сонин нь далайн усан онгоцны хэлбэр маягийг улам сайжруулах усан тээврийн ажлын эдийн засаг, төлөвлөлтийн асуудал зорчигчид ба ачаа тээвэрлэлтийн эдийн засгийн идэвхийг дээшлүүлэх, шинэ усан замыг эзэмших тухай мэдээлж уншигчдад танилцуулж байдаг. Сонины хуудсанд усан боомтын ажлыг улам сайжруулах тээврийн ажилд шинэ техникийг нэвтрүүлэх, өвч механикжуулах автоматчилах асуудлыг авч хэлэлцдэг.Сониноос шинийг санаачлагчид, механикчид усан онгоцны барилгачид усан цэргүүд онгоцны дарга инженерүүдийн байгуулсан эрэлхэг баатарлаг үйл явдлын тухай олж үзэж болно. Сонин нь жилд 156 дугаар гарна.

С.Цэнд

Орос хэлнээс товчлон орчуулав.

Зөвлөлгөөний шийдвэр хэрэгжиж байна

Нийтийн хоолны тэргүүний ажилчдын улсын зөвлөлгөөний шийдвэрт зоригжсон Зуунмод хотын худалдааны ангийн харьяа 3 гуанзны ажилтан аж илчид өөрсдөө санаачлаж толгой шийр гэдэс цус зэргээр 70 гаруй нэр төрлийн 1.2 дугаар хоол хийж түүгээр хоолны үзэсгэлэн гаргав.

Үзэсгэлэнг аймгийн УЭ—ийн 14 дүгээр бага хурлын төлөөлөгчид, сум-нэгдэл, САА-н дарга нар, аймгийн төвийн нам, улс, олон нийтийн байгууллагын хариуцлагатай ажилтнууд үзэж сонирхов.

Үзэсгэлэнг үзэгсэд 1 дүгээр гуанзны тогооч Самдангийн хийсэн шанцай, шувуун дүрст тоорт, мөн тогооч Дорждуламын хийсэн бөөр дотрын шөл, жижиглэсэн махны кибов, 2 дугаар гуанзны тогооч Дашзэвэгийн самраар хийсэн буга, цагаан будааны нухашаар хийсэн бамбарууш, улаан ус, зуун мод шөл, тогооч Пүрэвийн хийсэн тамирын шөл, тогооч Бадамжавын хийсэн арвайтай шөл, тогооч Эрдэнэсүрэнгийн хийсэн сархинаган зууш, 3 дугаар гуанзны тогооч Чимгээгийн хийсэн хонины толгойн чихмэл, бөөр зүрхний зууш, тогооч Лийдаагийн хийсэн амьтны дүрст царцаамал 8 хольцоос бүтсэн алаг шөл зэрэг олон шинэ төрлийн хямд үнэтэй хоолуудыг өндрөөр үнэлэв.Ингэж Зуунмод хотын гуанзнууд олон шинэ төрлийн хоолоор хөдөлмөрчдийг үйлчилснээр 10 дугаар сарын эхний 20 хоногт 35300 төгрөгийн хоол борлуулж төлөвлөгөөгөө 2,1 хувиар давуулан биелүүлэв. Ингэж зөвлөлгөөний шийдвэр хэрэгжиж байна.

М.Пүрэвдорж

ХЭВЛЭЛИЙН ЗАХИАЛГА, ХҮРГЭЛТ ТАРААЛТЫГ УЛАМ САЙЖРУУЛЪЯ

Намын үзэл суртлын хурц зэвсэг, ард олны жинхэнэ индэр болсон сонин хэвлэлийн талаар МАХН анхаарч ирсэний үр дүнд одоо тус улсын олон нийт аж ахуй, соёлын зонхилох салбарыг хамарсан төвийн олон сонин, сэтгүүл,аймаг бүр сонинтой болж төв орон нутгийн хэвлэлийг захиалан унших ашиглах явдал улам өссөөр байна. Тус аймгийн аль ч суманд төвийн ба аймгийн сонин хэвлэлийг тэр даруйд нь эздэд нь хүргэж уншуулах боломж улам бүр нэмэгдсээр байна. Энэ нь хөдөлмөрчдийн өсөн нэмэгдсээр байгаа соёлын хэрэгцээг хангах, хэвлэлийн ажлыг сайжруулан хөгжүүлэх хэрэгт нам хичнээн их анхаарал тавьдагийн нэгэн баталгаа мөн.

Хөдөлмөрчдөөс сонин хэвлэлийг захиалан уншуулах явдлыг улам өргөжүүлэх, хүргэх, тараах ажлыг улам шуурхай болгох талаар МАХН чухал чухал арга хэмжээ авч захиалгыг жил, хагас жил, улирлаар болгон захиалуулах болгов. Мөн хэвлэлийн хүргэлт тараалтыг шуурхай болгох үндсэн дээр тогтмол хэвлэлийн төлөөлөгчийг бүх сум—нэгдэл, САА-д ажиллуулах боллоо.

Энэ бүхэн бол хөдөлмөрчдөөс сонин хэвлэлийг өргөн захиалах, захиалсан хэвлэлээ түргэн авч уншиж байх сайхан боломж олгож байна.

Иймч учраас хэвлэлийн захиалга жил бүр нэмэгдэж сонин хэвлэл захиалдаггүй айл өрх ховор болж нэг гэр бүлийн хүмүүс өөрийн мэргэжил сонирхлын дагуу дуртай сонин сэтгүүлээ өөрсдийн хүсэлтээр захиалан уншиж байна.

Тус аймгийн нэгдэл, САА-нуудад төв орон нутгийн сонин хэвлэлийн захиалгыг 1960 онтой 1966 оныг харьцуулахад даруй 115 хувиар нэмэгджээ.

Одоо аймгийн нэг өрх дутамд 3—4 хэвлэл ноогдож байгаа бөгөөд ЗХУ-ын сонин хэвлэл захиалан унших явдал сүүлийн жилд 3 дахин нэмэгдсэн байна.

Хэвлэлийн захиалга, хүргэлт, тараалт ашиглалтын талаар Их хайрхан, Жаргалант, Баянцогт, Архуст, Баянцагаан, Заамар,Өндөрширээт, Эрдэнэ,Хүнсний комбинат, Төвийн 10 жилийн дунд сургууль,Хөдөө Аж Ахуйг Удирдах газар, Эрүүлийг Хамгаалах газар зэрэг олон сум—нэгдэл, САА, үйлдвэр албан байгууллагуудад сүүлийн жилүүдэд шуурхай хийгдэж хэвлэл жинхэнэ ард түмний оюун санааны хэрэглүүр болж байна.

Гэтэл Батсүмбэр, Борнуур,Гачууртын САА, Тариат,Баянэурх, Мөнгөнморьт сум—нэгдэл, аймгийн Барилга контор зэрэг газруудад тогтмол хэвлэлийн захиалга сүүлийн 2 жилд бууралттай явагдаж байгаа нь тэндэхийн намын байгууллагууд хэвлэлийн нөлөөлөх ач тусыг дутуу үнэлж байгаагийн илрэл мөн.

Дээрхи сум, САА, нэгдлүүд 1966 оны төвийн тогтмол сонин хэвлэл ба аймгийн сонин захиалгын нилээд үнийг зохих газарт нь тушаагаагүй ирсэн байна.

Одоо 1967 оны тогтмол хэвлэлийн захиалга явагдан эхлэж байгаа үед энэ ажлыг орон нутгийн намын байгууллага, хэвлэлийн төлөөлөгчид, холбооны салбарууд,сайн зохион байгуулж сум—нэгдэл, САА-н тасаг, бригад, сууръ, өрх бүрт, үйлдвэр албан байгууллагын тасаг, цехийн ажилчид, албан хаагчдад хэвлэл ноогдохоор бодож захиалгыг явуулах ёстой.

Намын үүр хороод, холбооны салбарууд хэвлэл захиалгын хамт түүний тараалт ашиглалт хэвлэлийн мөрөөр зохиох ажлыг хүчтэй болгоход нэгэн адил анхаарал тавих хэрэгтэй.

Үүний зэрэгцээ аймаг сумдын харилцаа холбооны цэг шуудангийн байгууллагаас хөдөлмөрчдөд шуудан харилцааны ажиллагаа, шуудангийн соёлч байдлыг байнга сурталчилж, хөдөлмөрчдийн өмнө хийж гүйцэтгэсэн ажлынх нь тухай тайланг тогтмол тавьдаг болгон сургах хэрэгтэй байна.

Үүний хамт нам, олон нийтийн байгууллага сонин хэвлэлийг зөвхөн хүмүүжлийн хэрэглүүр болгоод зогсохгүй түүнд нийтэлсэн шинэ санаачлага, тэргүүний туршлагыг амьдруулагч түүнийг түгээн дэлгэрүүлэгч байхад гол анхаарлаа тавих хэрэгтэй.

Шинэ оны хэвлэлийн захиалгын ажлыг үзэл суртал зохион байгуулалтын өндөр хэмжээнд явуулах явдал нам, олон нийт, хэвлэлийн төлөөлөгчид, харилцаа холбооны байгууллагын өмнө хойшлуулшгүй зорилт болж байна.

Н. Мөнхөө

Устай цэгийн тооллогыг нарийн чанд явуулъя

Улс ардын аж ахуй, соёлыг хөгжүүлэхэд усны аж ахуйн ажил тэргүүн зэргийн рольтой юм.

Иймд тус орны бүхий л устай цэгүүд нь улс нийгмийн үнэт хөрөнгө бөгөөд түүнийг хайрлан хамгаалж, зөвөөр эзэмшиж ашиглах нь нийт ард түмний үйл хэрэг мөн.

Ийм учраас улсын хэмжээгээр хиймэл устай цэгүүдийн тооллогыг явуулж усны аж ахуйн ажлыг цаашид сайжруулах, усны нөөц баялгийг судлан илрүүлж усгүй байгаа соргог сайхан бэлчээрийг усаар хангах арга хэмжээ авч байна. Манай аймагт сүүлийн жилүүдэд улсын хүчээр олон тооны өрөмдмөл ба уурхайн бетон цагирагтай худгуудыг гарган өгсөөр байгаа боловч түүнийг зөвөөр ашиглан зохистой эзэмшиж чадахгүй байна. Одоогийн явагдах тооллогын ажил нь зөвхөн хүний хөдөлмөр шингэсэн хиймэл устай цэгүүд дээр голчлон явагдах бөгөөд харин байгалийн ил устай цэгүүдийн зөвхөн нарийн бүртгэлийг гаргаж авах нь бидэнд цаашид хиймэл устай цэгээ зөв байрлуулах явдалд чухал хэрэгцээтэй юм. Иймээс устай цэгүүдийн тооллого ашиглалтын судлагаа, бүртгэл зэргийг үнэн зөв чанартай явуулж, нэг ч устай цэгийг орхигдуулахгүй тоолох явдал тус аймгийн нам улс, олон нийт, ХАА—н байгууллага, нийт хөдөлмөрчдийн эрхэм зорилт болж байна.

Д. Отгон
Аймгийн АДХГ Захиргааны Усны Аж Ахуйн инженер Гидротехникч

Сонирхолтой үдэшлэг

Аймгийн МХЗЭ—ийн 12 дугаар бага хурлыг тохиолдуулан «Ахмад настны уламжлалаас ихийг сурцгаая» гэсэн сонирхолтой үдэшлэгийг аймгийн Монголын Хувьсгалт Залуучуудын Эвлэлийн Хорооноос эрхлэн явуулав. «Ахмад настны уламжлалаас ихийг сурцгаая» гэсэн үдэшлэгт ардын хувьсгалыг байгуулахад баатарлаг гавъяа байгуулсан ахмад хувьсгалчид, хөдөлмөрийн сайчуул, МХЗЭ—ийн алтан медальтан залуучууд зэрэг олон зуун хүмүүс оролцов

Үдэшлэг манай дайчин хувьсгалчдын дуу «Шивээ хиагт»-аар эхэлсэний дараа МХЗЭ—ийн ахмад гишүүн Равжир гуай өөрийнхөө амьдралын баялаг туршлагаасаа ярьж залуучуудад сургамжийн үг хэлэв.

Мөн үдэшлэгт ахмад зохиолч Ц. Уламбаяр оролцож уран зохиол бичих арга туршлагаа болон их зохиолч Д. Нацагдоржийн төрсөн нутаг Баяндэлгэр сумын хөдөлмөрчидтэй уулзаж их зохиолчийн уран бүтээл үйл амьдралтай холбогдсон зүйлийг хуримтлуулсан тухайгаа ярив.

Бас уг үдэшлэгт манай аймгаас төрөн гарсан залуу зохиолч П. Бадарч «Миний ээжий», «Хэрлэн» гэдэг гурван мөчлөг шүлгээ уншсаныг үдэшлэгт оролцогсод өндрөөр үнэлэв.

Хүүхдийн больницын ажлаас

Аймгийн төвийн хүүхдийн больниц нялхсыг эмчлэн сувилах үүргээ сайн биелүүлж байна.

Хүүхдийн больницын хамт олноос 1965 онд бүх сумдад эмнэлгийн идэвхтэй үзлэг, 1966 онд аймгийн төвийн ясли, цэцэрлэг, бүх СAA—н 6800 хүүхдүүдэд урьдчилан сэргийлэх үзлэг хийж 0—16 насны 3600 хүүхдийг эмнэлгийн хяналтанд авч 0—8 насны 1900 хүүхдэд зөвлөлгөөн эмчилгээ явуулж, 3600 хүүхдэд витамин уулгасан байна. Мөн халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх тарилгыг 1500 хүүхдэд хийжээ. 9 сарын дотор 507 хүүхдийг хэвтүүлэн эмчилж ор хоногийн төлөвлөгөөг 80 хувь, амбулаторийн үзлэгийг 105 хувиар биелүүлж, урьдчилан сэргийлэх идэвхт үзлэгийг 5 мянган хүүхдэд рахит болон витамин хоол тэжээлийн доройтолттой 1600 хүүхдийг хяналтандаа авч эмчилж, зөвлөлгөөн өгч байна.

Эмч нар ярианы сэдэв 14—ийг боловсруулж элдэв өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх яриа 150 удаа 2524 хүнд хийжээ. Больницад хүүхдээ сахиж байгаа эцэг эхчүүдэд эмнэлгийн анхны мэдэгдэхүүн олгох хичээлийг тогтмолжуулж 120 эх эцгүүдэд эмнэлгийн анхны мэдэгдэхүүн олгожээ. Мөн хамт олныхоо хүчээр цэцгийн мандал байгуулсны дээр өвлийн бэлтгэл, барилга засвараа хийжээ.

Энэ больницад хүүхдийн эмчилгээ сувилгааг цаг тухайд нь хийж, хариуцсан платаа цэвэр сайн байлгаж эцэг эхчүүдийн хайр хүндэтгэлийг хүлээсэн эмч Тамар, сувилагч Буджав, асрагч Должинсүрэн нарын зэрэг олон сайчууд байна.

Хүүхдийн больницын хамт олны бүтээлч хөдөлмөрийн үр дүнд хүүхдийн насбаралт 1965 оныг 1966 онтой харьцуулж үзэхэд 33, 3 хувиар буурсан байна.

Н. Нанжид

Д.Нацагдоржийн мэндэлсний 60 жилийн ойг угтан зарлаж байгаа цуглуулгын уралдааны болзол

1966 оны 10 дугаар сарын 25-наас 12 дугаар сарын 20 хүртэл дор дурьдсан зүйлүүдийг хүлээн авч шалгаруулна. Үүнд:

Д. Нацагдоржийн гар бичмэл, хуучин хэвлэмэл зохиолын зүйл, Нацагдоржид зориулсан гадаад, дотоодын янз бүрийн дурьдатгал, Нацагдоржийн үйл амьдралын зураг, марк, ил захидал, эл дэв сурвалжлагууд, Д. Нацагдоржийн холбогдолтой эд хогшил, хувцас, хөдөлмөрийн багаж, мөн бусад ховор нандин эртний үеийн олбор цуглуулга ба онц шинэ бүтээл оролцоно.

Эзлэх байрууд нь:

1. Музейд хэрэгцээтэй гар бичмэл ба ховор шинэ олборууд, эд хогшлын зүйлүүдэд 5 байр эзлүүлж 100—1000 төгрөг олгоно.
2. Дурьдатгал, зураг, марк, ил захидал, сурвалжлага зэрэг цуглуулга тус бүрт 3 байр эзлүүлж 50, 75, 100 төгрөг олгоно.

Аймгийн Орон Нутгийг судлах музейн захиргаа

ТОВЧХОН мэдээ

Аймгийн МХЗЭ—ийн 12 дугаар бага хурлын төлөөлөгчид аймгийн төвийн 10 жилийн дунд сургуулийн пионерийн ажилтай танилцаж туршлага судлав.

Төлөөлөгчид Монгол—Зөвлөлтийн найрамдлын сарыг тохиолдуулж 9—ийн А, Б 7—гийн А ангиудаас зохиосон «Ган бат найрамдал», «ЗХУ—аар аялагсад» зэрэг сэдэвтэй эвлэлийн үүр, пионерийн бүлгийн ажлуудад оролцож сэдэвт ажлын ач холбогдол түүнд сурагчдыг хэрхэн бэлтгэх тухай тодорхой танилцав. Дараа нь Хар далайн эрэгдэх пионерийн «Артек» зусланд амарсан багш Ч. Сундуй ахлагчтай 15 сурагчидтай уулзалт зохиов.

Багш Сундуй Артекийн зусланд зохиогдсон хүмүүжлийн ажлаас ярив.

Артекийн алт, мөнгөн медальт сурагч Пүрэвсүрэн, Баясгалан нар өөрсдийн сурсан «Артекийн тангараг» «Сипи я. я» зэрэг дуу дуулж сонирхуулав.

Д. Батаа

* * *

Жаргалантын СAA—н Барилга конторын Бавуу ахлагчтай хэсэг барилгачид Батсүмбэрийн сангийн Аж Ахуйд 300 тонн ногооны багтаамжтай зоорь барьж дуусгав. Эдгээр барлгачид 3 сарын ажлыг ганцхан сард багтаан хийж хөдөлмөрийн бахдам амжилт гаргав.

Энэ ажилд жолооч Ядамхүү, Дугаржав, ажилчин Эрдэнэ, Чанцал, Будрагчаа нар онц идэвхитэй ажиллав.

* * *

Монгол—Зөвлөлтийн найрамдлын сарын ажлыг тохиолдуулан манай оронд зочлон тоглож байгаа дорнот Сибирийн төмөр замын сайн дурын уран сайханчдын тоглолт саяхан Батсүмбэрийн СAA—д болов.

Жүжигчдийн тоглолт онц сонирхолтой болж үзэгчдийн талархлыг хүлээсний дотор Райса Каштеева, Владмир Карагешенко нарын дуулсан дуу, бүжиглэсэн бүжиг онц таалагдав.

* * *

Зуныхаа амралтаар их ажил хийж сайхан амарсан багачууд Батсүмбэрийн СAA—н 8 жилийн дунд сургуульд олон бий.

Тэдний нэг нь тус сургуулийн 6—гийн Б ангид сурдаг Дэлэгнямын Дуламсүрэн юм.

Дуламсүрэн зуны амралтаараа 10 үнээ хариуцан саалийн хугацаанд 2300 литр сүү саажээ.

Л. Батсүх

Талархал

Миний биеийг аюулт өвчнөөс аврахын төлөө мэдлэг мэргэжлээ зориулан ажиллаж эрүүл саруул болгож өгсөн аймгийн нэгдсэн больницын их эмч П. Бумбага, Б. Алтангэрэл нар болон бусад сувилагч, асрагч нарт гүн их баярласнаа илэрхийлж, сайн сайхныг ерөөе.

Сэргэлэн сумын «Авдархангай» нэгдлийн төвийн бригадын үхэрчин Г. Чойжил

* * *

Энэ оны 9 дүгээр сарын эхээр миний хүү Н. Амаржаргал нь гэнэтийн ослоор нас барж, төрөл төрөгсөд бидэнд гүн их уй гашуу тохиолдсон билээ. Гэтэл бидний энэ уй гашууг төрөл төрөгсдийн нэгэн адил хуваалцаж бидэнд сэтгэл санааны ба эд материалын асар их туслалцаа үзүүлсэн «Анхдугаар таван жил» сонин, мөн Зуун-мод хотын нийгэм хангамжийн товчоо, 1 дүгээр яслийн хамт олонд гүн их талархсанаа сониноор дамжуулан илэрхийлж, сайн сайхан бүхнийг хүсэн ерөөе.

Талийгаачийн эх Д. Ням, бусад төрөл төрөгсөд

Таны сонирхолд

Зөвлөлт Грузины нийслэл Тбилис хотын 66 дугаар сургуулийн 9 дүгээр ангийн сурагч 15 настай охин Мила Дтомжучово хүний хэлсэн өгүүлбэрийн үсгийн тоог тэр дор нь тооны машин шиг түргэн бодож зөв олж чаддаг байна. Тухайлбал: Гидро—Кортизон гэж хэлэхэд 13 үсэг орсон байна гэж хэлжээ. Энэ гайхамшигийн тухай одоогоор тодорхой тайлбарлаагүй зөвхөн сонирхогдож байна. Охин багадаа тоглохдоо үг хэлээд дараа нь тоо хэлдэг байжээ.

С. Цэнд орос хэлнээс орчуулав.

Хариуцлагатай эрхлэгч Н.МӨНХӨӨ

(Х—00884)

«Анхдугаар таван жил» сонины үйлдвэрт хэвлэв.

Төв ... кабинет. № 87

Орон бүхний пролетари нар нэгдэгтүн!

Анхдугаар ТАВАН ЖИЛ

Төв аймгийн намын хороо, АДХ Гүйцэтгэх захиргааны сонин.

19 дэхь жилдээ
№81 (1578)
1966 оны 10 дугаар сарын 31
ДАВАА

Уулзалт болов

Саяхан Зуунмод хотын худалдааны ангийн харъяа гуанзнуудын тогооч нарын дундаас ажил үйлсээрээ шалгарч, нийтийн хоолны тэргүүний ажилчдын улсын анхдугаар зөвлөлгөөнд оролцож, мастер цол ба алтан гадас одонгоор шагнуулсан 2 дугаар гуанзны тогооч Дашзэвэг, алтан гадас одонгоор шагнуулсан мөн гуанзны тогооч Эрдэнэсүрэн, МХЗЭ—ийн алтан медалиар шагнагдсан залуу тогооч Чимгээ нартай Зуунмод хотын худалдааны анги, түүний харъяа гуанзнуудын ажилтан ажилчинд уулзалт хийв. Уулзалт дээр улсын зөвлөлгөөнд оролцсон тогооч Дашзэвэг, Эрдэнэсүрэн, Чимгээ нар нийтийн хоолны тэргүүний ажилчдын улсын зөвлөлгөөний дүнгийн тухай дэлгэрэнгүй ярив.

Уулзалт дээр олон хүн тэргүүний тогоочдынхоо ажлын туршлагаас суралцаж зөвлөлгөөний шийдвэрийг биелүүлэхээ илэрхийлэв.

М.Пүрэвдорж

МАХН—ын Төв Хороо, БНМАУ—ын Сайд нарын Зөвлөлд

Мал өсгөх 1966 оны төлөвлөгөөний биелэлтийн явцын тухай

МАХН—ын Төв Хорооны Улс төрийн Товчоо 1966 оны 9 дүгээр сарын 19-21-ний өдөр энэ оны мал өсгөх болон бэлтгэлийн төлөвлөгөөт ажлын явц, байдлын тухай асуудлаар аймгийн Намын Хороо, АДХГ Захиргааны дарга, зарим яам, тусгай газрын сайд, дарга нарыг оролцуулан зөвлөлгөөн хийж, Хэнтий, Хөвсгөл, Дорноговь, Сүхбаатар аймгийн Намын Хороо, Сэлэнгэ, Баян—өлгий аймгийн АДХГ Захиргаа, ХАА—н Яам, САА удирдах газар, Усны Аж ахуйн Яам, ХБ—ийн Яамны сонсголыг авч хэлэлцэв. 1966 оны 1 дүгээр сарын 1—ний тооллогоор байсан малаас энэ оны эхний хагас жилд ихээхэн тооны мал үхэж хорогдсон хийгээд мал аж ахуйн зарим бүтээгдэхүүний бэлтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт хангалтгүй байгаагийн шалтгааныг Намын Төв Хорооны Улс төрийн Товчоо илрүүлэн дүгнэж, өвлийн бэлтгэлийг сайтар хангаж, хорогдсон малыг ойрын жилд нөхөн өсгөх, цаашид мал аж ахуйн бүтээгдэхүүнийг гуйвалтгүй нэмэгдүүлэх талаар тодорхой зорилт дэвшүүлэн тавив. Энэ оны эхний хагаст олон мал үхэж хорогдох, төл гарздахад өнгөрсөн өвөл, хавар нилээд аймгийн нутагт цас орж, шуурга болж их хүйтэрсэн буюу малын халдварт өвчин зарим газар гарсны хор уршиг нөлөөлсөн явдал байна.

Гэвч малын хорогдлын гол шалтгааныг зөв тогтоохын оронд бүх дутагдлыг байгаль, цаг агаарын бэрхшээл, малын өвчин рүү түлхэхийг оролдох явдал орон нутагт гарч байгааг Намын Төв Хороо, Засгийн газар буруушааж байна. Мал хорогдсон явдал юуны өмнө өнгөрсөн онд малыг отроор таргалуулах, мал аж ахуйн өвлийн болон төл хүлээн авах бэлтгэлийг хангах, хээлтэгч бүрийг хээл авахуулах, хээл хамгаалах, төл бойжуулах, хашаа, байр барих, худаг гаргах, тэжээл бэлтгэх ажлыг олонхи аймаг туйлын хангалтгүй зохиосноос болсон байна. Ихэнх орон нутгийн нам, улс, хөдөө аж ахуйн байгууллага мал өсгөх III таван жилийн төлөвлөгөөг биелүүлсэн амжилтдаа тайвширч, мал аж ахуйг удирдах зохион байгуулалтын ажил, хяналт шалгалтыг үзтэл сулруулан, мал аж ахуйн үйлдвэрлэлийн баазыг бэхжүүлэхэд нэгдэл, САА бүр байгаа нөөц бололцоогоо бүрэн дайчлахгүй, малын өвс тэжээл бэлтгэх, хашаа саравч барих, худаг ус гаргах ажилд юуны өмнө төлөвлөгөө биелүүлсэн нэр хүлээхийн үүднээс ханддаг явдал мал хорогдохын үндсэн шалтгаан болсон гэж МАХН—ын Төв Хороо, БНМАУ—ын Сайд нарын Зөвлөл үзэж байна. Шинжлэх ухааны ололт, тэргүүн туршлагыг нэвтрүүлэх ажил, мал аж ахуйн хөгжилтийг удирдах удирдлагын гол арга болон хэвшиж чадаагүй байна. Ялангуяа малыг оторлож таргалуулах, төлийг хөрвийн аргаар бойжуулах, зохиомол болон гардан хээлтүүлэгийн аргыг сайн хэрэглэх, мал тэжээх, эмчлэх цэг байгуулж ажиллах зэрэг үр дүнтэй нь нэгэнт нотлогдсон арга туршлагыг нэвтрүүлэх ажилд хариуцлагагүй хандаж, ор нэр болгох, хялбарчлах явдал их байна. Аймгийн Намын Хороод, мал аж ахуйн мэргэжилтэн нартай ажиллах, тэднийг ажил дээр нь сургах, намын зохион байгуулалт, үзэл суртлын ажлыг хосолж аж ахуйн ажлыг удирдах талаар хангалтгүй ажиллаж байна. Мал сүргийг өсгөж, ашиг шимий нь нэмэгдүүлэх тэмцэлд малчдын идэвх санаачлагыг өрнүүлэхийн тул материаллаг сонирхлын зарчмыг зөв хэрэгжүүлж, нэмэгдэл хөлсний журмыг тууштай нэвтрүүлэх, мал аж ахуйн үржлийн ажлыг сайжруулах, мал сүргийн ашиг шимийг нэмэгдүүлэх, малын зүй бусын хорогдлыг багасгах, мал аж ахуйн мэргэжилтэнтэй ажиллах ажлыг тодорхой болгох талаар МАХН—ын Төв Хорооны VIII бүгд хурлын заалтыг нэгдэл, САА маш хангалтгүй биелүүлж байна. Орон нутгийн нам, улс, хөдөө аж ахуйн байгууллагаас тогтоол шийдвэрийн биелэлтэд хийх гүйцэтгэлийн шалгалт, хүмүүсийн ажилд тавих хяналт, шаардлага сул, бригад, ферм, сууръ болон малчин, мал аж ахуй дээр ажиллаж байгаа намын гишүүд нэг бүртэй тодорхой ажиллахгүй байна. ХАА—н Яам, мал аж ахуйн үйлдвэрлэлийг шинжлэх ухааны үндэстэй удирдах, энэ талаар орон нутгийн хөдөө аж ахуйн байгууллагыг мэргэжлийн удирдлагаар хангаж байх үндсэн үүрэгт ажлаа хангалтгүй биелүүлж, мал аж ахуйн практик амьдралын асуудлыг тухай бүр шуурхай шийдвэрлэж байхад өөрийн ажлыг бүрэн чиглүүлж чадаагүй байна. Мөн САА удирдах газраас аж ахуй бүр дээр тавих хяналт сул байна.

Түүнчлэн МАХН—ын Төв Хорооны VIII бүгд хурлын шийдвэрийг хэрэгжүүлэх талаар ХАА—н Яам, САА удирдах газар мэдэгдэхүйц ажлыг энэ завсар зохиогоогүй байна.

Улсын хэмжээгээр малын тоо үлэмж хорогдсон нь мал өсгөх 1966 оны төлөвлөгөөг тасалдуулах төдийгүй, харин малын тоо урьд оныхоос буурч улсын эдийн засагт ихээхэн хохирол учруулж байна. Энэ нь ялангуяа нэгдэл, САА—н ашиг орлогыг нэмэгдүүлэх, нэгдлийн гишүүдийн аж байдлыг улам сайжруулах, үйлдвэрийг түүхий эд, хүн амыг мал аж ахуйн бүтээгдэхүүнээр хангах, экспортын төлөвлөгөөг биелүүлэхэд үлэмж бэрхшээл учруулж, МАХН—ын XV их хурлаас дэвшүүлэн тавьсан зорилтыг хэрэгжүүлэхэд муугаар нөлөөлж байна. Мал аж ахуйн арга ажиллагааг эрс сайжруулан, хээлтэгч бүрийг хээл авахуулах, төл болгоныг мал болгох, малын зүй бусын хорогдол, хээл хаялт, сувайралтыг дээд хэмжээгээр багасгах замаар хорогдсон малыг ойрын жилүүдэд нөхөн өсгөх цаашид мал аж ахуйн материаллаг баазыг бэхжүүлж, ган зудын аюулаас урьдчилан сэргийлэх, түүнтэй тэмцэх зохих бэлтгэлтэй байх, шинжлэх ухааны ололт, тэргүүн туршлагыг нэвтрүүлэх ажлыг тууштай зохиох явдал нам, улс, олон нийт, хөдөө аж ахуйн байгууллага, манай орны бүх малчид, хөдөлмөрчдийн улс, төр, эдийн засгийн хойшлуулашгүй чухал зорилт мөн гэж үзэж, МАХН—ын Төв Хороо, БНМАУ—ын Сайд нарын Зөвлөлөөс ТОГТООСОН НЬ:

Нэг. 1966 онд хорогдсон малыг ойрын жилүүдэд нөхөн өсгөх бололцоог нэгдэл, САА, бригад, ферм, сууръ нэг бүр дээр судлан үзэж, дотоод нөөц бололцоогоо бүрэн дайчилж, мал өсгөх IV таван жилийн төлөвлөгөөний зорилтыг заавал хангаж биелүүлэх явдал нам, улс, хөдөө аж ахуйн нийт байгууллагын дайчин зорилт гэж үзэж байна.

Хоёр. Орон нутгийн нам улс, хөдөө аж ахуйн байгууллагын ажлыг нэгдэл, САА;бригад, ферм, сууриин малчид, тэнд ажиллаж байгаа намын гишүүд нэг бүртэй тодорхой ажиллахад чиглүүлж, мал аж ахуйн үйлдвэрлэлийн явцад тавих нам, улсын хяналтыг хүчтэй болгож, ажил сулруулах, дээд газрын шийдвэр даалгаврыг үл биелүүлэх, нам, улс, хөдөлмөрийн сахилга бат зөрчих явдалтай шийдвэртэй тэмцэж, зохион байгуулалтын удирдлагын хэмжээ, арга барилыг эрс сайжруулахыг заажээ.

Гурав. Аймгийн Намын Хороо, АДХГ Захиргаанд даалгасан нь:

а) Мал аж ахуйн өвлийн болон төл хүлээн авах бэлтгэлийг сайн хангахын тул өвс тэжээл бэлтгэх,бэлтгэсэн тэжээлийг өвөлжөө,хаваржаанд татаж хамгаалах, шинээр худаг гаргах, хашаа байр барих, хуучныг сэлбэж засах, малыг билчээрээр оторлон таргалуулж, авсан тарга хүчий нь тогтоох, өвөлжөө, хаваржааг сууриудад хуваарилан өгч зохих бэлтгэл хийлгэх талаар нэгдэл САА, бригад, ферм, сууръ бүрээр тодорхой төлөвлөгөө гаргаж энэ ажилд нам, улс, хөдөө аж ахуйн байгууллага, нийт хөдөлмөрчдийн хүчийг чиглүүлэн зохион байгуулж ажиллах, мал аж ахуйн өвлийн болон төл хүлээн авах бэлтгэлийг аймгаас нэгдэл САА, бригад, сууръ нэг бүр дээр 1966 оны 11 дүгээр сарын 20—ны дотор, улсаас аймаг болгонд 12 дугаар сарын 1-ний дотор шалган хүлээж авах.

б) Хээлтэгч бог мал бүрт хээл авахуулж, сувайралтыг эрс багасгахыг онцгой анхаарч ердийн болон зохиомол хээлтүүлэгийн салбар, нэгдэл, САА—н бригад, сууриудад нам, улсын хариуцлагатан, мал аж ахуйн мэргэжилтнүүдийг хуваарилан ажиллуулж, хээл авалтын мэдээ, судалгааг 15 хоног дутам гарган, явцад нь байнга хяналт тавьж ажиллах. Хээлтэгч, хээлтүүлэгчийн тохироог нэгдэл, САА бүрээр судлан, дутагдах бог, бод малын хээлтүүлэгчийг 1967 онд нөхөн тавьж цаашид хээлтэгч, хээлтүүлэгчийн тохироог хэвийн байдалтай байлгах арга хэмжээ авч байхыг заажээ.

Зохиомол хээлтүүлэгт ороогүй бүх үнээг 1967 оноос эхлэн гардан хээлтүүлэгт бүрэн хамруулж байхаас гадна сарлагийн үнээг ердийн аргаар хээлтүүлж байх нь зүйтэй гэж үзсэн байна.

в)Намын Төв Хороо,Сайд нарын Зөвлөлийн 1963 оны 210,330 дугаар тогтоолд заасан нэмэгдэл хөлсний журмыг 1967 оны 1 дүгээр сараас эхлэн бүх нэгдэлд бүрэн нэвтрүүлэх арга хэмжээ авах.

г) Мал сүргийг өсгөх,малын зүй бусын хорогдол элдэв зарлагыг багасгах талаар нэгдэл,САА, бригад,ферм, сууръ нэг бүрт байгаа нөөц бололцоог судлан нам,залуучуудын эвлэлийн гишүүд, нийт малчид мал аж ахуйн мэргэжилтэн нарын хурал,зөвлөлгөөнөөр хэлэлцүүлж, 1966 онд гарсан малын хорогдлыг хэдий хугацаанд нөхөн өсгөх, тодорхой арга хэмжээ боловсруулан аймгийн намын бүгд хурлаар хэлэлцэж, түүнийгээ хэрэгжүүлэх ажил зохиохыг заасан байна.Хойшид нэгдлийн (САА-н)намын байгууллагын ажлыг дүгнэхдээ үндсэн үйлдвэрлэл мал аж ахуйн ажлын үр дүнг гол болгон харгалзаж байх.

д) Аймгийн ХААУ газрыг өдөр дутмын тодорхой удирдлагаар хангаж ажилд нь байнга туслаж, тавих шаардлагыг өндөржүүлэн ажлыг үндсээр нь сайжруулах талаар шийдвэртэй арга хэмжээ авах.

(Төгсгөл нь 2 дугаар нүүрт)

Тэргүүн

Хөдөлмөрчдийн ерөнхий боловсролыг дээшлүүлье

Нам засгаас авсан арга хэмжээний үр дүнд сүүлийн жилүүдэд нийт хөдөлмөрчдийн эрдэм сурах хүсэл эрмэлзлэл мэдэгдэхүйц өсч түр болон насанд хүрэгчдийн оройн сургуулиуд жил дутам нэмэгдэж түүнд суралцагчдын тоо өссөөр байна. Өнгөрсөн хичээлийн жилд тус аймгийн Бүрэн, Лүн, Баянжаргалан, Жаргалант, Баянцогт зэрэг 10 суманд 3 дугаар ангийн боловсрол олгох 2 сарын түр сургууль, Баянзүрх, Заамар, Дэлгэрхаан суманд 4 дүгээр ангийн боловсрол олгох орон тооны бус бага сургууль, Баянчандмань Лүн, Борнуур, Батсүмбэр, Өнжүүл, Жаргалант сум, аймгийн төвд насанд хүрэгчдийн оройн дунд сургууль хичээллэж бүгд 492 хүн 3, 4, 7, 10 дугаар ангийн боловсрол эзэмшижээ.

Мөн намын гэгээрлийн системээр хөдөөдахь малчин гишүүдийн 10 хоногийн сургуулиар бүгд 1213 хүнд 4, 6 дугаар ангийн боловсрол олгоод байна. Түүнчлэн сүүлийн 3 жилд үйлдвэрчний эвлэлийн шугамаар ерөнхий боловсролын дугуйлангаар 1089 хүнд анхан шатны боловсрол олгожээ. Сум-нэгдэл САА, үйлдвэр албан газруудад өрнөж байгаа социалист хөдөлмөрийн хөдөлгөөн нь хөдөлмөрчдийн боловсролын хэмжээг дээшлүүлэхэд ихээхэн тус дөхөм үзүүлж байна.

МАХН-ын 15 дугаар их хурлаас хөдөлмөрчдийн боловсролыг дээшлүүлэх цэгцтэй систем тогтоож, ойрын жилд бүх нийтийг бүрэн бус дунд боловсролтой болгох зорилтыг дэвшүүлсэн билээ. Саяхан МАХН-ын Төв Хороо, БНМАУ—ын Сайд нарын Зөвлөлөөс хөдөлмөрчдийн ерөнхий боловсролыг дээшлүүлэх талаар чухал тогтоол гаргалаа. Энэ бол манай нам засгаас хөдөлмөрчдийн соёл боловсролын хэмжээг дээшлүүлэх талаар байнга анхааран халамжилж байдгийн бас нэг тод илрэл болов. МАХН—ын Төв Хороо, Сайд нарын Зөвлөлийн энэ тогтоолыг хэрхэн биелүүлэх тухай аймгийн Намын Хороо, АЦХГ Захиргаа хурлаараа хэлэлцэж, түүнийг биелүүлэх ажилд эхлэн оров. Одоо тус аймгийн Архуст, Сэргэлэн, Заамар, Мөнгөнморьт суманд 4 дүгээр ангийн боловсрол олгох түр сургууль, Алтанбулаг, Баян суманд бүрэн бус дунд боловсрол олгох улирлын сургууль Баянчандмань Батсүмбэр, Борнуур, Их хайрхан, Жаргалант, аймгийн төвд ерөнхий боловсролын оройн сургуулийг тус тус байгуулан хичээллүүлж байна. Мөн нийслэлийн 15 дугаар сургуулиас өөрсдийн саналаар Баян сумын нэгдэлд ирж малчнаар ажиллаж байгаа 24 сурагчдыг аймгийн төвийн 10 жилийн дунд сургуулийн дэргэдэх эчнээ сургалтын салбарт суралцуулж 9 дүгээр ангийн боловсрол олгох ба бүх сум-нэгдэл, САА, томоохон албан үйлдвэрийн газрын дэргэд 3 дугаар ангийн боловсрол олгох дугуйланг бригад, суурь фермүүдэд суурийн сургуулийг хичээллүүлэхээр зохион байгуулалтыг хийгээд байна.

Түүнчлэн нэгдлүүдэд явуулын биш багшийг бий болгож байна. Гэвч аймгийн хэмжээгээр хөдөлмөрчдийн бичиг үсгийн мэдлэгийг бататгах ажил сул зохиогдож байгаагаас нэгдлийн гишүүд, албан байгууллагын ажилчдын дунд бичиг үсэг бага мэдэгчид цөөнгүй байна. Баяндэлгэр, Баянцагаан, Гачуурт, Мөнгөнморьт, Сэргэлэн, Баян, Борнуур, Угтаал, Эрдэнэ, Эрдэнэсант сумд сүүлийн 2 жил дараалан 3 дугаар ангийн боловсрол олгох түр сургуулийг хичээллүүлсэнгүй.

Мөн насанд хүрэгсэдийн оройн сургуулийг төгсгөлгүй дутуу орхих, хичээллэлтийн чанар хангалтгүй байгаагийн дээр ажилчин албан хаагчдаа суралцуулж байгаа үйлдвэр албан газрууд суралцагчдынхаа төлөө тун хангалтгүй анхаарч байна. Аймгийн Гэгээрлийн хэлтэс ч хөдөлмөрчдийн боловсролыг дээшлүүлэх ажлыг нарийн гаргасан судалгаа, тооцооны үндсэн дээр хэтийн төлөвлөгөөтэй удирдахгүй байна. Иймээс дээрх дутагдалд дүгнэлт хийж хөдөлмөрчдийн боловсролыг дээшлүүлэх талаар тодорхой ажил зохиох хэрэгтэй байна. Юуны өмнө насанд хүрэгсэдийн ерөнхий боловсролын түр, улирлын, оройн сургуулийн хичээллэлтийн чанарыг байнга сайжруулж, суралцах байр, хичээлийн тоног хэрэгсэл, гэрэл түлшээр тогтмол хангах талаар орон нутгийн намын үүр, сумдын гүйцэтгэх захиргаад онцгой анхаарч ажиллавал зохино.

Мөн сурагчдыг сургуулиас завсардуулахгүй сургахад үйлдвэр албан байгууллагын удирдах хүмүүс ихээхэн анхаарал чармайлт тавих хэрэгтэй. Бага дунд сургуулийн захиргаад суралцагчдад зөвхөн программт хичээлийг заах төдийгүй коммунист хүмүүжил эзэмшихэд нь байнга туслаж байхаас гадна суралцагчдаар дадлага, сорилтын ажил хийлгэх, хичээлд холбогдолтой кино жүжиг үзүүлэх зэргээр тэдний хичээллэх хүсэл сонирхлыг дээшлүүлэх бүхий л аргыг хэрэглэх нь чухал байна Суралцагчид ч гэсэн сургуулийн дотоод дэглэм журмыг нарийн чанд сахих хэрэгтэй. Хөдөлмөрчдийн боловсролыг дээшлүүлэх асуудлыг хариуцах аймаг сум албан байгууллагуудын намын үүр, хороодын нарийн бичгийн дарга нараар толгойлуулсан комисс байгуулан ажиллах хэрэгтэй,

Аймгийн хэмжээгээр энэ оны 11 дүгээр сард багтаан 13—49 насны бүх хүнээс боловсролын шалгалт авч түүний үндсэн дээр хөдөлмөрчдийн ерөнхий боловсролыг дээшлүүлэх ажлын хэтийн төлөвлөгөө боловсруулж ажиллах хэрэгтэй байна.

МАХН—ын Төв Хороо, БНМАУ-ын Сайд нарын Зөвлөлд

Мал өсгөх 1966 оны төлөвлөгөөний биелэлтийн явцын тухай

Төгсгөл

е) Зарим аймаг, нэгдэл мал өсгөсөн нэр хүлээх зорилгоор идэшний мал нядлах явдлыг оны эцсийн мал тооллого өнгөртөл хойшлуулдаг буруу ажиллагааг зогсоох нь зүйтэй гэж үзжээ.

Дөрөв. Хөдөө Аж ахуйн Яам, Сангийн Аж ахуй удирдах газарт даалгасан нь:

а) Тус орны мал аж ахуйн тэжээлийн баазыг өргөтгөн бэхжүүлэх арга хэмжээ боловсруулж, энэ онд багтаан Намын Төв Хороо, Сайд нарын Зөвлөлд оруулах.

б) 1967 онд багтаан малын сувайралтын шалтгааныг нарийн судлан, түүнтэй тэмцэх арга хэмжээг боловсруулан авч явуулах.

в) Мал сүргийг төрөл, үүлдэр угсаа, нас хүйсний байдлаар цаг улирлын янз бүрийн нөхцөлд арчлан маллах зөвлөмжийг 1967 онд багтаан боловсруулж нэгдэл, САА—нуудад мөрдүүлэх.

г) Шинжлэх ухааны Академитай хамтран хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлд нэвтрүүлэх шинжлэх ухааны ололт, тэргүүн туршлагын зөвлөмжийг байгаль эдийн засгийн бүс, аж ахуйн чиглэл тус бүрээр судлан боловсруулж жил бүрийн оны эхний 1 дүгээр сард гарган нийтлэж байх, үүний үндсэн дээр нэгдэл, САА бүрээр нэвтрүүлэх зүйлийг сонгон авахуулж төлөвлүүлэн аймгийн Намын Хороо, гүйцэтгэх захиргаа нэгтгэн батлаж, биелэлтийг эдийн засгийн үр ашгаар нарийн тооцоолон дүгнэж байх.

д) Энэ онд улсын болон аймгийн тэжээлийн фондод Төв, Сэлэнгэ аймгийн САА—д арван мянгаас доошгүй тонн ногоон тэжээл, сүрэл бэлтгэх.

Тав. Малаа өсгөж бэлтгэлийн төлөвлөгөөг биелүүлэх талаар амжилт гаргасан аймаг сум САА, тэргүүний малчдыг шагнах болзлыг шинэчлэн боловсруулж, 1967 оны 1 дүгээр улиралд Намын Төв Хороо, Сайд нарын Зөвлөлд оруулахыг ХАА—н Яам, САА Удирдах газар, ЖБ—ийн Яаманд даалгажээ.

Зургаа. Улсын төлөвлөгөөний Комисст даалгах нь:

а) Мал өсгөх, мал аж ахуйн бүтээгдэхүүн бэлтгэх талаар IV таван жилийн төлөвлөгөөнд тавьсан зорилтыг биелүүлэхийн тулд 1966 онд хорогдсон малыг нөхөн өсгөх тухай аймаг, нэгдэл, САА—гаас гаргасан тооцоо саналыг нэгтгэн дүгнэж, авах арга хэмжээг ХАА—н Яам, САА удирдах газартай хамтран боловсруулж, энэ оны 11 дүгээр сарын 20-ны дотор Намын Төв Хороо, Сайд нарын Зөвлөлд оруулах.

б) Малын тэжээл бэлтгэх ажлыг механикжуулах, мал эмнэлгийн байгууллагын тоног төхөөрөмжийг сайжруулах, мал жигнэх пүү, малын зарим өвчинтэй тэмцэхэд эм багажаар хангах явдал онцгой шаардагдаж байгааг харгалзан IV таван жилийн төлөвлөгөөний хөрөнгө оруулалтын төсөлд зарим өөрчлөлт оруулах.

в) Малыг отроор таргалуулж байгаа малчдын соёл, аж байдлын үйлчилгээг сайжруулах зорилгоор хөнгөн маягийн гэр, тэрэг гэр ахуйн хэрэглэлээр хангах, мөн үйлдвэрлэх морин тэрэгний тоог нэмэгдүүлэх, төлийн пүнз, малын хашааны мод бэлтгэж, тал хээрийн болон говийн аймгийг хангах тухай асуудлыг холбогдох яам, газартай хамтран боловсруулж холбогдох арга хэмжээг 1967 оны 1 дүгээр улиралд багтаан авах.

г) Олон тооны нэгдэл 1966 оны өвөл, хавар малаа хорогдуулсан нь 1967-1970 онд улсад шагнalt үнээр мал аж ахуйн бүтээгдэхүүн тушааж, орлогоо нэмэгдүүлэхэд бэрхшээлтэй болсон байдлыг харгалзан, хөдөө аж ахуйн нэгдлээс мал аж ахуйгаа хөгжүүлэхэд нь дэмжих материаллаг сонирхлыг дээшлүүлэх талаар санал боловсруулж энэ оны 10 дугаар сард МАХН—ын Төв Хороонд оруулах.

Долоо. Малын хорогдлыг шалтгаан тус бүрээр нь нарийн зөв тодорхойлж, нэгдэл, САА-н мэдээ бүртгэл, тайлан болон улсын мал тооллогын материалд тусгаж байхын хамт малын зүй бусын хорогдлыг сар бүрийн эцэст улсын шуурхай мэдээгээр мэдээлж байх журмыг тогтоожээ.

Найм. Энэ онд багтаан худгийн тооллого явуулж бүртгэл, паспорттай болгох, ашиглагдахгүй байгаа худгийг засах, худгийн ашиглалт, хамгаалалтыг сайжруулах арга хэмжээ авахыг Усны Аж ахуйн Яам, аймгийн Намын Хороо, АДХ—ын Гүйцэтгэх Захиргаанд даалгажээ.

Ес. IV таван жилийн төлөвлөгөөний удирдамжинд заасан ёсоор говийн аймагт байгуулах тэжээлийн улсын нөөцийн агуулахыг 1969 оны дотор багтаан барьж дуусгах, мал сүргийг хашаажуулах ажилд оюутан залуучуудыг нэгдэл, САА—д явуулж ажиллуулахыг ХАА—н Яам, САА удирдах газар, МХЗЭ ийн Төв Хороо, дээд, тусгай мэргэжлийн дунд боловсролын хороонд даалгажээ.

Арав. Мал угаах механикжсан онгоцыг нэгдсэн журмаар үйлдвэрлэж, нэгдэл, САА—г 1967—1968 онд хангахыг Аж үйлдвэрийн Яам ХАА—н Яаманд даалгажээ.

Арван нэг. Мал өсгөх хөдөлгөөнийг бүх талаар дэмжин социалист уралдааныг эрчимтэй өрнүүлж, мал аж ахуйн материаллаг баазыг бэхжүүлэх, малын зүй бусын хорогдлыг дээд хэмжээгээр багасгах, мал аж ахуйн бүтээгдэхүүнийг дүүрэн ашиглах тэмцэлд нэгдэл, САА—д идэвхтэй туслалцаа үзүүлж ажиллахыг төв, орон нутгийн нам, улс, хөдөө аж ахуйн бүх байгууллагад даалгажээ.

ЭМЭГТЭЙЧҮҮДИЙН ХӨДӨЛМӨР СОЁЛЫН ЧУУЛГАН БОЛОВ

Саяхан Жаргалантын сангийн аж ахуйн эмэгтэйчүүдийн зөвлөл, сум сангийн аж ахуйнхаа эмэгтэйчүүдийн хөдөлмөр соёлын чуулган хийв. Чуулганд эмэгтэйчүүдийн зөвлөлийн дарга Уртнасан хөдөлмөр соёлын чуулганаа угтаж эмэгтэйчүүдээс зохиосон ажлаа тайлагнав. Чуулганд сум сангийн аж ахуйн хэмжээнд ажил төрлөөрөө шалгарсан 170 орчим эмэгтэйчүүд оролцов.

С.Шийтэр